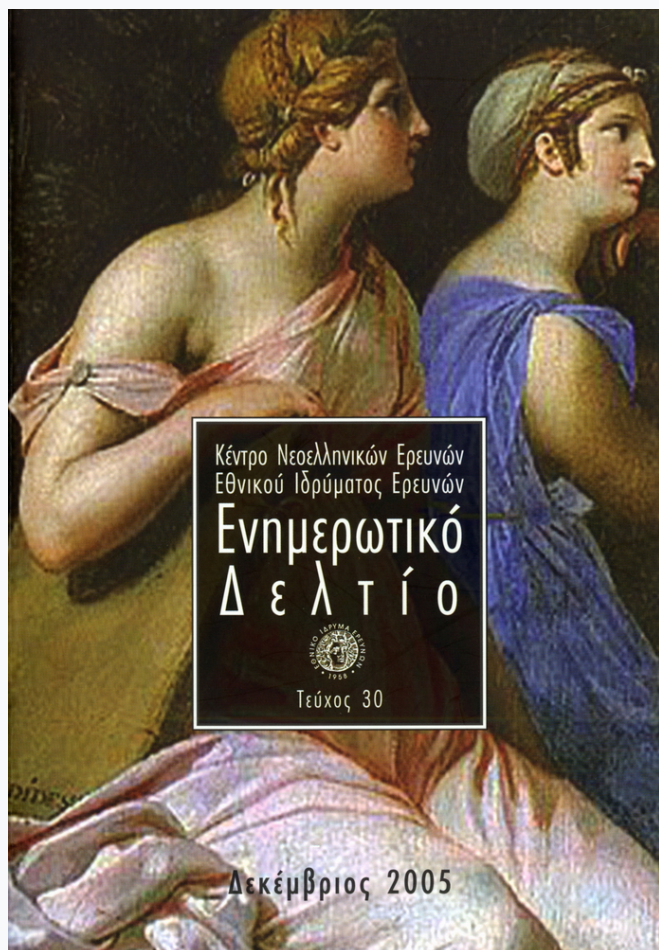

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 30 (2005)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

doi: [10.12681/news.35](https://doi.org/10.12681/news.35)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ. (2008). *Ενημερωτικό Δελτίο*, 30, 94–96. <https://doi.org/10.12681/news.35>

Οι νεοελληνικές σπουδές στο King's College Το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών

 Roland Burrows, διευθυντής (Principal) του King's College (1913-1920), ήταν κλασικός φιλόλογος με έντονο ενδιαφέρον για την Νεώτερη Ελλάδα. Ο ενθουσιασμός του για τον Βενιζέλο, τον ενέπνευσε να συνθέσει αυτές τις γραμμές, μόλις ξέσπασαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι:

Βενιζέλε! Βενιζέλε! - Μην μας απογοητεύσεις! Μην μας απογοητεύσεις!

Τα 1913, όταν εξελέγη πρόεδρος του King's College, στάθηκε συνιδρυτής του ΑγγλοΕλληνικού Συνδέσμου (Anglo-Hellenic League). Με την υποστήριξη του Ελευθέριου Βενιζέλου, μέλη του Συνδέσμου, επιφανείς Βρετανοί φιλέλληνες και εύπορα μέλη της ελληνικής κοινότητας στην Μεγάλη Βρετανία, συνέδραμαν στη συγκρότηση κληροδοτήματος με σκοπό την ίδρυση Έδρας Νεοελληνικής και Βυζαντινής Ιστορίας, Γλώσσας και Λογοτεχνίας, που θα έφερε το όνομα του Αδαμάντιου Κοραή. Η Έδρα δημιουργήθηκε στα 1919, έναν χρόνο ενωρίτερα από την εγκατάσταση του πρώτου καθηγητή νέων ελληνικών στην Οξφόρδη (έδρα Bywater και Sotheby). Ο πρώτος καθηγητής στην έδρα Κοραή, ήταν ο Arnold Toynbee, και στην εναρκτήρια διάλεξή του παρευρέθηκε ο Βενιζέλος. Έπειτα από τις διαφωνίες που επακολούθησαν σε σχέση με την παρουσία Toynbee, για αρκετές δεκαετίες εκλέχθηκαν βυζαντινολόγοι στην έδρα Κοραή, όπως ο Romilly Jenkins, ο Cyril Mango και ο Donald Nicol.

Συνέπεια αυτής της κληρονομιάς είναι ότι στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (Department of Byzantine and Modern Greek Studies) που αναπτύχθηκε γύρω από την έδρα, καλλιεργήθηκαν όλα τα πεδία που καλύπτονται από τον μακροσκελή τίτλο της έδρας και το Τμήμα εξέθρεψε εξίσου βυζαντινολόγους, όπως την Averil Cameron και νεοελληνιστές, όπως τον Richard Clogg, τον Peter Mackridgie ή τον Philip Sherrard. Οι εργασίες του Τμήματος αναπτύχθηκαν σε ένα πρόγραμμα νεωτέρων σπουδών, με την συγκρότηση ενός πλήρους προπτυχιακού προγράμματος Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (Νεοελληνικές Σπουδές, 1974), ενός πτυχίου Σπουδών Ύστερης Αρχαιότητας και Βυζαντινών Σπουδών (1984) και ενός πτυχίου Νεοελληνικών Σπουδών (1990). Η πλειονότητα των σπουδαστών του Τμήματος εγγράφονται σε συνδυασμένα πτυχία, που περιλαμβάνουν σπουδές Βυζαντινής και Νεοελληνικής λογοτεχνίας, γλώσσας και ιστορίας, μια άλλη σύγχρονη γλώσσα, κλασικές σπουδές, υπολογιστές και άλλα θέματα. Η δράση του τμήματος εκτείνεται πέραν πολύ των δικών του σπουδαστών, καθώς παρέχει μαθήματα σε όσους φοιτούν σε Τμήματα Συγκριτικής Λογοτεχνίας, Γλωσσολογίας, Κλασικών Σπουδών, Αγγλικών κ.ο.κ.

Το πλέον πρόσφατο πτυχίο στο οποίο μετέχει το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, είναι ένα διπλό πτυχίο του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και της Σχολής Ανατολικών και Αφρικανικών Σπουδών (SOAS) στις Τουρκικές και τις Νεοελληνικές Σπουδές. Οι προοπτικές που ανοίγονται με αυτό το πτυχίο είναι εξαιρετες. Μπορεί να μην προσελκύει μεγάλο αριθμό σπουδαστών, ωστόσο ενθαρρύνει την ολοένα και μεγαλύτερη συνεργασία ανάμεσα στα δύο Τμήματα. Στο πλαίσιο αυτό, η Dr. Vally Lytra, ερευνήτρια στο Τμήμα (Senior Research Associate), έχει διοργανώσει μια σειρά ελληνοτουρκικών εκδηλώσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται συναυλίες και συζητήσεις γύρω από θέματα ιστορικά, πολιτικά ή λογοτεχνικά. Οι πυκνές και ενδιαφέρουσες αυτές εκδηλώσεις καλλιεργούν ένα νέο διανοητικό κλίμα.

Το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών αναπτύσσεται σταθερά και αυτή τη στιγμή διαθέτει έξι μόνιμα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού (από τα οποία οι δύο βυζαντινολόγοι διδάσκουν επίσης και στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών) και περί τους σαράντα σπουδαστές, οι μισοί από τους οποίους είναι μεταπτυχιακοί. Στην έδρα μπορούν να εκλεγούν ειδικοί επιστήμονες με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων. Ο νυν κάτοχος της έδρας Κοραή, ο καθηγητής Roderick Beaton, είναι μια παγκόσμια αυθεντία στα ζητήματα της ελληνικής λογοτεχνίας και πολιτισμού, με ενδιαφέροντα που απλώνονται από τον 12ο αιώνα έως την σύγχρονη περίοδο. Ο λέκτορας Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, ο Dr. David Ricks, μελετά την κλασική παράδοση στην νεοελληνική λογοτεχνία και την θέση της νεοελληνικής λογοτεχνίας στην ευρωπαϊκή. Μία θέση λέκτορα Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας ιδρύθηκε με χορηγία του Cyprus Hellenic Foundation στα 1991. Την θέση αυτή κατέχει ο Dr. Philip Carabot, ο οποίος μελετά τα ζητήματα ταυτότητας και αυτό-προσδιορισμού στην Ελλάδα. Γλώσσα και Γλωσσολογία είναι τα αντικείμενα της Dr. Αλεξάνδρας Γεωργακοπούλου, η οποία εργάζεται στο Τμήμα από το 1993: συμμετέχει ενεργά στην μελέτη και τη διδασκαλία της γλωσσολογίας σε όλο το Τμήμα και τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις κειμενικές τεχνικές, τους διαδραστικούς και κοινωνικοπολιτικούς ρόλους της αφήγησης στο πλαίσιο της συζήτησης στη σύγχρονη Ελλάδα. Μια έδρα σπουδών της Ύστερης Αρχαιότητας και του Βυζαντίου συστήθηκε στα 1989. Κάτοχοί της, έως τώρα ήσαν η καθηγήτρια Λαΐδη Averil Cameron, επιφανής ιστορικός της ύστερης αρχαιότητας, και η καθηγήτρια Judith Herrin, το έργο της οποίας φώτισε ποικίλες όψεις της μέσης Βυζαντινής περιόδου, με μελέτες γύρω από την ιστορία των θεσμών και της κοινωνίας. Μία ακόμη βυζαντινή θέση, με αντικείμενο την Βυζαντινή Γλώσσα και Λογοτεχνία, κατέχει από την ίδρυσή της, στα 1984, η Καθηγήτρια Charlotte Roueché (τωρινή επικεφαλής του Τμήματος), η οποία εργάζεται στην ύστερη ρωμαϊκή επιγραφική καθώς και στη λογοτεχνία του ενδέκατου αιώνα.

Το επιστημονικό προσωπικό του Τμήματος μετέχει σε μια σειρά ερευνητικών προγραμμάτων, το μακροβιότερο των οποίων είναι εκείνο της Προσωπογραφίας του Βυζαντινού Κόσμου (<http://www.kcl.ac.uk/humanities/cch/PBE/>). Η Charlotte Roueché διευθύνει ένα ερευνητικό πρόγραμμα ψηφιοποίησης ελληνικών επιγραφών, σε στενή συνεργασία με συναδέλφους από άλλες χώρες (<http://insaph.kcl.ac.uk>). Η Αλεξάνδρα Γεωργακοπούλου μελετά με συναδέλφους τη σχολική παιδεία και διάδραση στα αστικά κέ-

ντρα, στο πλαίσιο του προγράμματος Ταυτότητες και Κοινωνική Δράση (<http://www.identities.org.uk>). Τα δύο πρώτα από τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται από το Εθνικό Συμβούλιο Τεχνών και Ανθρωπιστικών Σπουδών (<http://arch.ac.uk>). Το τρίτο από το Συμβούλιο Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών.

Τα ενδιαφέροντα των μελών του Τμήματος αντικατοπτρίζονται στις δημοσιεύσεις τους. Αυτές περιλαμβάνουν:

Roderick Beaton, *An introduction to Modern Greek literature revised and updated* (Oxford, 1999). Η πρώτη μορφή του έργου κυκλοφορεί και στα ελληνικά, Αθήνα 1996.

—, George Seferis: *Waiting for the angel. A biography* (Yale University Press, 2003), μετάφραση στα ελληνικά, Αθήνα 2003.

Philip Carabott ed. with T.D. Sfikas, *Essays on the Greek Civil War: A Conflict of Exceptionalism and Silences*, (Aldershot, 2004).

Alexandra Georgakopoulou (with Jannis Androutsopoulos, eds.) *Discourse Constructions of Youth Identities* (Amsterdam/Philadelphia, 2003).

Judith Herrin, *Women in Purple: Rulers of Medieval Byzantium* (London, 2000).

David Ricks, *Modern Greek Writing: an anthology in English translation* (London, 2003).

Charlotte Roueché, *Aphrodisias in Late Antiquity*, revised second edition: <http://insaph.kcl.ac.uk/ala2004>.

Η θέση του Τμήματος στο Λονδίνο, και πάλι στο φημισμένο Τμήμα Κλασικών Σπουδών, ενθαρρύνει την ανάπτυξη διεπιστημονικών δραστηριοτήτων. Πολλές από αυτές πραγματοποιούνται υπό την αιγίδα του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών, που ιδρύθηκε από την Averil Cameron και τον πρύτανη Stewart Sutherland στα 1989. Το κέντρο ενίσχυσε τους ελληνιστές του King's College σε μια σειρά δραστηριοτήτων και διαλέξεων σε ποικίλα θέματα της ελληνικής ιστορίας, πολιτισμού, παραδόσεων και γλώσσας. Ανάμεσα στις πρόσφατες δραστηριότητες, αναφέρεται το συνέδριο *LOGOS: Ελέγχοντας τη Γλώσσα: η Ελληνική Εμπειρία*, ένα διεπιστημονικό συνέδριο που διοργανώθηκε στο King's College τον Σεπτέμβριο 2004 από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών και την Εταιρεία για την Προώθηση των Ελληνικών Σπουδών (στο πλαίσιο του εορτασμού των 125 χρόνων της Εταιρείας). Η εκδοτική σειρά Publications of the Center for Hellenic Studies άρχισε στα 1993 και περιλαμβάνει επτά σημαντικούς τόμους, ενώ αρκετοί ακόμη είναι υπό εκτύπωση. Το Κέντρο αποτελεί επίσης έναν πόλο έλξης της ευρύτερης λονδρέζικης κοινωνίας. Η ετήσια διάλεξη αφιερωμένη στη μνήμη του Steven Runciman, είναι μια από τις εκδηλώσεις εκείνες που καθιστούν το Κέντρο ενδιαφέρουσα και δραστήρια πολιτιστική εστία. Στην 15η Διάλεξη Runciman, ομιλητής ήταν ο καθηγητής Peter Brown του Πανεπιστημίου του Princeton, και το ευρύ και ενθουσιώδες ακροατήριο —στο οποίο περιλαμβάνονταν πρέσβεις, κληρικοί, καθηγητές, σπουδαστές— έδωσε το στίγμα του Κέντρου. Η κατεύθυνσή του, που πλέκει την αρχαιότητα, τον μεσαίωνα και το απολύτως σύγχρονο του ελληνικού πολιτισμού, είναι βαθιά στο πνεύμα του Roland Burrows.

Charlotte Roueche